

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/118/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7611217633
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Mazáková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2013:7611217633.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Mazákovvej a sudcov JUDr. Gizely Majerčákovej a JUDr. Juraja Tymka, v právnej veci žalobkyne : Q. C., narodená XX.X.XXXX, bytom B., U.G. XXX, zastúpená Mgr. Tomášom Adamcom, advokátom so sídlom v Spišskej Novej Vsi, Levočská 3, proti žalovanej : M. A., narodená XX.X.XXXX, bytom Č., A. XXX/XX, o určenie, že nehnuteľnosť zapísaná na LV č. XXXX kat. úz. C.Š., patrí do dedičstva po poručiťelke P. W., zomretej X.XX.XXXX a vyslovenia, že právny úkon - osvedčenie o dedičstve sp.zn. 7D 61/2010 zo dňa 24.11.2010 je absolútne neplatným právnym úkonom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 28. marca 2012, č.k. 9C 182/2011-44 v spojení s dopĺňacím rozsudkom zo dňa 24. apríla 2012 č.k. 9C 182/2011-49, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s dopĺňacím rozsudkom.

N e p r i z n á v a účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zamietol návrh o určenie, že nehnuteľnosť (pozemok - p.č. 157) zapísaná na LV č. XXXX kat. úz. Kojšov patrí do dedičstva po poručiťelke P. W., zomretej X.XX.XXXX a vyslovenia, že právny úkon - Osvedčenie o dedičstve sp.zn. XD XX/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX je absolútne neplatným právnym úkonom. Zamietnutie prvej časti podaného návrhu odôvodnil nedostatkom vecnej legitímácie, pretože poručiťelka P. W. okrem žalobkyne zanechala aj ďalších dedičov, čo vyplýva z dedičských spisov po poručiťelke. Poukázal na to, že ohľadne veci, ktorá ešte nebola prejednaná v dedičskom konaní, sú za dedičov považovaní všetci dedičia poručiťelky a z právnych úkonov týkajúcich sa tejto veci sú všetci oprávnení a povinní spoločne a nerozdielne, teda všetci dedičia majú postavenie tzv. nerozlučných spoločníkov. Účastníčkou tohto konania je len jedna z dedičov poručiťelky P. W., a to žalobkyňa, a preto návrhu nebolo možné vyhovieť pre nedostatok vecnej legitímácie. Prvostupňový súd tiež uviedol, že v zmysle § 5 O.s.p. účastníkov je súd povinný poučiť len z hľadiska procesných práv a povinností, pričom poučenie o tom, kto je v konaní vecne legitimovaný, je poučením hmotnoprávnym.

Pokiaľ ide o druhú časť návrhu, táto bola zamietnutá z dôvodu, že osvedčenie o dedičstve nie je právnym úkonom, a preto nie je možné posudzovať jeho platnosť alebo neplatnosť.

Výrok o náhrade trov konania bol odôvodnený poukazom na § 142 ods. 1 O.s.p. a tým, že žalovaná bola v konaní úspešná, a preto jej bola priznaná náhrada trov konania 29,80 € pozostávajúcich z cestovného

z miesta bydliska na súd, t.j. Čaňa - Spišská Nová Ves, a to za cestovné autobusom za jednu cestu vo výške 7,45 €.

Dopĺňacím rozsudkom zo dňa 24.4.2012 prvostupňový súd doplnil rozsudok zo dňa 28.3.2012 tak, že štát nemá právo na náhradu trov konania, pretože žalovaná bola v konaní úspešná a u žalobkyne pretrvávajú dôvody oslobodenia od súdnych poplatkov.

Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie žalobkyňa. Navrhla ho zrušiť v celom rozsahu a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolanie odôvodnila poukazom na § 205 ods. 2 písm. c/, d/ a f/ O.s.p. Vyslovila nesúhlas s názorom prvostupňového súdu, že vecná legitímácia je stavom, ktorý vychádza z hmotného práva a vytýkala súdu, že nepoučil žalobkyňu o jej procesnoprávných právach a povinnostiach, čím porušil ustanovenia O.s.p. týkajúce sa predovšetkým skúmania podmienok konania. Citovala ust. § 43 ods. 1, 2, § 103, § 104 ods. 1, 2 O.s.p. a zdôraznila, že prvostupňový súd žiadnym spôsobom neskúmal podmienky predmetného súdneho konania ohľadom aktívnej vecnej legitímácie, pretože meritórne pojednával v právnej veci, ktorá bola postihnutá procesnoprávnou vadou. Keďže prvostupňový súd nevyzval právneho zástupcu žalobkyne na úpravu vecnej legitímácie na strane žalobkyne v žalobnom návrhu, porušil tým ust. § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a siedmy oddiel Ústavy Slovenskej republiky, ktorý garantuje právo na súdnu a inú právnu ochranu. Uviedla, že účastníkmi v tomto konaní mali byť potomkovia po poručiteľke P. W., teda súrodenci žalobkyne, ktorí sa však nezákonným postupom súdu prvého stupňa nestali účastníkmi tohto konania. Vytýkala tiež prvostupňovému súdu nehospodárnosť konania, pretože predmetný žalobný návrh bol zamietnutý až po dvoch meritórnych pojednávaniach, čím jej vznikli postupom súdu trovy právneho zastúpenia s tým spojené.

Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu navrhla rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s dopĺňacím rozsudkom ako vecne správny v celom rozsahu potvrdiť. Zdôraznila, že aj podľa jej názoru vecná legitímácia vychádza z hmotného práva a poukázala na to, že žalobkyňa bola zastúpená advokátom, u ktorého sa predpokladá, že bol riadny oboznámený s predmetom sporu a že rozumie právu vzťahujúcejmu sa na tento spor a toto súdne konanie, pričom v zmysle § 5 ods. 2 O.s.p. súdy nemajú poučovaciu povinnosť pokiaľ ide o procesné práva a povinnosti, ak je účastník konania v občianskom súdnom konaní zastúpený advokátom.

Odvolací súd podľa § 212 ods. 1 preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa, v súlade s § 214 ods. 2 O.s.p. o odvolaní rozhodol bez nariadenia pojednávania (nejde o vec, v ktorej by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, súd prvého stupňa nerozhodol bez nariadenia pojednávania, nejde o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania a ani o vec, v ktorej si to vyžaduje dôležitý záujem) a v súlade s § 156 ods. 3 O.s.p. rozsudok verejne vyhlásil na Krajskom súde v Košiciach dňa 27.2.2013 o 12.00 hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 227/III. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo zverejnené od 21.2.2013 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach. Po preskúmaní napadnutého rozsudku odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie je neopodstatnené.

Odvolateľka odvolanie odôvodnila poukazom na § 205 ods. 2 písm. c/, d/ a f/ O.s.p.

Podľa § 205 ods. 2 písm. c/ odvolanie možno odôvodniť tým, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností.

Podľa ust. § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p. dôvodom odvolania je to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. dôvodom odvolania je to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolaťka neuviedla konkrétne, ktorý dôkaz, potrebný na zistenie rozhodujúcich skutočností súd nevykonala a nekonkretizovala tiež porušenie niektorého z ustanovení § 132 - § 135 O.s.p. ako dôvod nesprávneho skutkového zistenia. Vytýkala prvostupňovému súdu, že v súlade s § 103 a § 104 ods. 2 O.s.p. neskúmal podmienky predmetného konania ohľadom aktívnej vecnej legitímácie a vec meritórne prejednal, aj keď bola postihnutá procesnoprávnou vadou.

Odvolaťka nesprávne stotožňuje vecnú legitímáciu s podmienkami konania.

Vecná legitímácia vyplýva z hmotného práva; má ju ten, kto je podľa hmotného práva nositeľom uplatneného práva alebo povinnosti. Jej nedostatok vedie k zamietnutiu návrhu na začatie konania meritórnym rozhodnutím.

Nedostatok vecnej legitímácie nemožno považovať za jednu z podmienok konania, ktorý procesný nedostatok vedie k zastaveniu konania.

Spor o tom, či súčasťou dedičstva po poručiteľovi je určitá vec, sa v občianskom súdnom konaní rieši práve žalobou dedičov na určenie, že poručiteľ bol v deň smrti vlastníkom veci, prípadne, že určitá vec patrí do dedičstva po poručiteľovi. Je tomu tak preto, že ak je tu viac dedičov a dedičstvo ohľadne spornej veci nebolo vyporiadané, nemôžu sa dedičia bez ďalšieho domáhať určenia, že sú spoluvlastníkmi veci. V prípade úspechu takejto žaloby, je tento majetok zahrnutý do dedičstva.

Ak zanechal poručiteľ viac dedičov a ak nebolo dedičstvo medzi nimi vyporiadané ohľadne veci, o ktorú ide v občianskom súdnom konaní vedenom s osobou, ktorá nie je poručiteľovým dedičom, sú až do vyporiadania dedičstva ohľadne tejto veci všetci dedičia považovaní za jej vlastníkov a z právnych úkonov týkajúcich sa tejto veci oprávnení a povinní voči iným osobám spoločne a nerozdielne. V konaní, v ktorom ide o túto vec, majú postavenie tzv. nerozlučných spoločníkov (§ 91 od. 2 O.s.p.).

Keďže dedičmi po P. W. okrem žalobkyne boli aj ďalšie deti poručiteľky, resp. jej vnuci (čo vyplýva z pripojeného spisu bývalého Štátneho notárstva v Spišskej Novej Vsi sp.zn. D 1567/90 a spisu Okresného súdu Spišská Nová Ves sp.zn. 3D 130/2003) a čo žalobkyňa ani nepopiera, pričom tieto osoby neboli účastníkmi tohto konania, správne súd prvého stupňa žalobu o určenie rozsahu dedičstva po P.L. W. zamietol.

Pokiaľ odvolaťka vytýka prvostupňovému súdu, že tento nevyzval právneho zástupcu žalobkyne „k úprave vecnej legitímácie na strane žalobkyne v žalobnom návrhu“, čím jej odňal možnosť konať pred súdom, je potrebné uviesť, že v zmysle ust. § 5 ods. 1 O.s.p. súdy poskytujú účastníkom poučenie o ich procesných právach a ich procesných povinnostiach. Z tejto dikcie jednoznačne vyplýva, že poučenie o otázkach hmotného práva nie je prípustné.

V občianskom súdnom konaní sú účastníkmi konania navrhovateľ (žalobca) a odporca (žalovaný) alebo tí, ktorých zákon za účastníkov označuje (§ 90 O.s.p.) a v konaní, ktoré možno začať i bez návrhu, aj tí, o právach a povinnostiach ktorých sa má konať (§ 94 ods. 1 O.s.p.).

V sporovom konaní (o aké ide aj v prejednávanej veci) žalobkyňa okruh účastníkov vymedzila v žalobe. Pokiaľ mala za to, že okruh účastníkov nie je kompletný, mala tento okruh doplniť. Nesprávne určenie okruhu účastníkov konania v sporovom konaní nemôže súd odstrániť z úradnej moci a nemôže o tomto nedostatku žalobcu ani poučiť v zmysle § 5 O.s.p., pretože by už išlo o poučenie o otázkach hmotného práva, ktoré je v zmysle ust. § 5 O.s.p. neprípustné. Postupom prvostupňového súdu teda žalobkyňi nebola odňatá možnosť konať pred súdom (aj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2 Cdo 87/98 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 39/1999).

Súd prvého stupňa správne zamietol aj žalobu o vyslovenie neplatnosti osvedčenia o dedičstve, pretože osvedčenie o dedičstve vydané notárom ako súdnym komisárom v dedičskom konaní zo zákona nadobúda povahu právoplatného uznesenia o dedičstve, teda uznesenia vydaného súdom a súd v inom sporovom konaní nemôže posudzovať jeho „platnosť“. Napokon odvolateľka neuviedla, a ani odvolací súd nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by spochybňovali správnosť aj ostatných výrokov rozsudku (dopĺňacieho rozsudku) súdu prvého stupňa.

Z toho dôvodu odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s dopĺňacím rozsudkom ako vecne správny.

Náhrada trov odvolacieho konania účastníkom nebola priznaná, pretože žalobkyňa v odvolacom konaní nebola úspešná a žalovaná si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnila (§ 224 ods. 1, § 151 ods. 1, § 142 ods. 1 O.s.p.).

Tento rozsudok prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších zmien).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.